

SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemaj veljâ: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemaj veljâ: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljâ 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljâ trispodna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 43.

V Ljubljani, v torek 23. februarija 1886.

Letnik XIV.

Evropska anarhija.

Politiki in časnikarji so izumili različna imena za odnošaje evropskih držav. Često čitamo o „družini evropskih držav“, o „republikah evropskih držav“, o „evropskem koncertu“ itd. Mnogo je resničnega v tem nazivanju, še več pa neresničnega; s kratka: te primere so šepave.

Družina potrebuje svojega poglavarja. Družinskega očeta pa do sedaj še niso imele evropske države, in tudi o patriarhalnih odnošajih med njimi molči zgodovina. Pač je podobna Evropa veliki družini gledé nejedinstvi, ki navadno vlada pod obiteljsko streho. Le kratki so bili dnevi „družinske sreče“ evropskih držav, ker nevošljivost in nezaupljivost ločite posamezne ude. Strastne pravde; krvavi boji so delili evropskim otrokom zapuščinske deleže. Prava družina evropskih držav je postala še-le po „sveti zvezi“. Ta ideja se je rodila najprvo na Ruskem. Car Aleksander I. jo je predložil cesarju avstrijskemu in kralju pruskemu. Podpisali so jo vsi trije v Parizu 26. sept. l. 1815. Bistvo te deklaracije je, da so trije vladarji slovesno obljubili, da hoté v prihodnje vladati po krščanskih načelih, skrbeti za pravico, ljubezen in mir med posameznimi državami in lastnimi podložniki. Tej zvezi so pristopile, izvzemši dve državi, vse krščanske vlade. Po tej zvezi naj bi bil mir med državami kot vzor vsem diplomatom. Akoravno pa ta zveza ni zagotovila večnega miru, vendar je v zgodovini velikega pomena. Mednarodno pravo se ne more naslanjati le na uljudnost in ravnotežje, marveč na pravico in pravni red med državami. Sveta zveza pa ravno javno prizna, da so vsi narodi celota, družina, kateri poglavar je Bog, njegovi namestniki pa posamezni vladarji. S tem pa ni rečeno, da bi moralo ostati vse pri starem, kajti narodi se razvijajo, vzbujajo, zahtevajo svoje pravice, katerih prej niso poznali. Ko bodo vlade in merodajni možje potrebe, želje ločili od zmot svojih narodov ter zadostili pravičnim terjatvam časa, potem bo dobila sveta zveza svojo veljavo. Potreba

pač raste od dne do dne. Evropa je toraj imela po l. 1815 do smrti Franca I. tri očete. Potem je prešla ta čast na Nikolaja I., ki je bil že za časa cesarja Franca „vice-poglavar“. Sicer so bile vlade strogo očimske, vendar je bil v evropski družini nekaj let mir.

Ime „republika evropskih držav“ je hvale vredno, ko bi se z imenom strinjala tudi pojem in bistvo. Prava ljudovlada pripozna in spoštuje osebno prostost in popolno enakopravnost. V načelu, ideji je evropska državna ljudovlada sicer priznala osebno prostost (namreč posameznih držav) in enakopravnost v dejanji pa je drugače. V teoriji so imele vse države, velike in male enako čast, enako pravico, enako avtonomijo, v praksi pa velja načelo: „moč nad pravico“. „Železo in kri“ je geslo nekterim mogotcem. Pravo malega moža je navadno podleglo moči velikega, če ga ni varoval, močnejši. Vzglede nam ne manjka. Po taki protekciji pa so male države postale odvisne od velikih, kakor v rimski ljudovladi klienti od svojih patronov. Evropske države so bile toraj le v tem oziru ljudovlada, da niso imele ustanovnega poglavarja. Kakor pa se v posameznih ljudovladah često zgodi, da morajo prenašati vso silo in krutost samosilnega diktatorja, isto tako pozna tudi Evropa nekaj tacih mogotcev.

Najbolj neprimerno pa se nam zdi ime „evropski koncert“. Prvi znak koncerta je harmonija, soglasje. Kje najdemo kaj sličnega med evropskimi državami? Vedna disharmonija, charivari, mačja godba. V koncertu je dalje treba strogega dirigenta, mož, ki igrajo „prve gosli“, in drugih, ki „prikladajo“. V nekem oziru bi sicer smeli imenovati skupno politiko evropskih držav „evropski koncert“. Virtuoz namreč napravljajo koncerte, kjer igrajo ali pojó „solo“, orkester je spremlja. Tudi v evropskih državah se pojavljajo posamezni politični virtuoz, ki kažejo svoje junaštvo in moč. Ene države radovoljno „spremljajo“ svojega kapelnika, druge pa imajo čast ali žalost biti pri koncertu slavno občinstvo brez ali z vstopnino.

Konečno imajo v evropskem koncertu tudi „note“ veliko veljavo. Gotovo zato, ker se evropska politika igra po „notah“. Večkrat pa se zgodi, da se že pri „skušnji“ igralci z „notami“ udrihajo po glavah. Najbolj pa je podoben „evropski koncert“ koncertu moderne godbe, da politični igralci pihajo v bučeče trobe in velikanske rogove, ter z vso silo bijejo na široke bobne. Najboljšo pa so pogodili politični igralci, ko so Turčijo sprejeli v „evropski koncert“. Turške godbe je bilo še treba, da melodija evropske politike kričavim glasom trga narodom „srca“.

(Konec prih.)

H-t-b-r.

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. februarija.

Notranje dežele.

Kar je preojstro, se skrha in kar je prekislo se zagrize. Tudi v politiki je taka. *Dr. Knotz* je tal zmanjkalo ondi, kjer se je tega najmanj nadjal. Doma v Česki Lipi ga niso nič več volili v ravnateljstvo ondašnje mestne hranilnice, kar je možaka tako raztogotilo, da je še tisti dan, ko so bile namreč imenovane volitve, svoje šila in kopita pobral ter se odpeljal na Dunaj. To ni kar si bodi, če so možu doma v njegovi domovini zaupanje odrekli. Izvestno so se ljudem oči odprle, da ni vse zlato, kar se sveti in tudi ne vsak državnik ni dober zastopnik naroda, kdor mnogo kriči in ob mizo razbija. Sicer pa Knotz nikakor ne bo molčal in bomo že danes ali jutri slišali iz državnega zbora, kaj je bil prav za prav vzrok, da ga niso hoteli več imeti v ravnateljstvu mestne hranilnice. To je že prvi kamenček, ki se je izluščil iz Knotzovega s tako silo in takim vriščem lansko leto postavljenega poslopja državne veljavnosti. Kjer človek pri domačih zavodih ob veljavo pride, ondi mu jo tudi drugod kmalo vzamejo in tako bo tudi pri Knotzu. Ljudje so sprevideli, da na njem ni prav nič drugega, kakor hud jezik in kričač. S tem se pa dandanes v državnem zboru ne opravi kdo vé kaj, ko je tihe in vstrajne delavnosti več potreba, kakor pa razgrajanja in pridušanja. Mogoče je pa tudi, da

LISTEK.

Misijoni v Albaniji. *)

II.

Pod Pijem IX. blaženega spomina in na njegove želje sošla se je l. 1872 v Skadru zopet albanska narodna sinoda. Poglavitni namen je bil sklepe sinode l. 1703, ki so se počasi pozabili, na novo vtrditi in zaobčati. Posebno so pa gledali na poduk in ustanovo novih šol, ker teh je najbolj potreba. V tej stvari so že nekaj vkrenili še preden se je odprla zadnja sinoda. L. 1868 so odprli italijanski jezuiti v Skadru na željo sv. očeta gimnazijo in tečaj modroslovja. S to šolo so združili trgovsko šolo, kjer se je izobraževalo na leto 80 do 90 učencev. Pozneje je nadškof dovršil tudi veliko in malo semenišče jezuitom. Manjše semenišče je za notranje učence, v katerem se izobražujejo sposobni dečki, ki imajo poklic za duhovski stan, za višje študije v večjem klerikalnem semenišču. V poslednjem je 40—50 klerikov. Marijanska kongregacija, ki je tam med učenci vpeljana, izvrsten sad

rodí. Semenišče v Skadru je edino semenišče v Albaniji. Duhovniki v njem izobraženi so v večini vredni svoje svete službe in so polni gorečnosti za kraljestvo božje. Veliko k temu tudi pripomore, kar je sklenila zadnja sinoda, po kateri je vsak duhovnik zavezan, vdeležiti se vsako drugo leto duhovnih vaj.

V najnovejšem času so tudi oo. frančiškani napravili v Trosčianih probandat, t. j. šolo, v kateri podučujejo mladenče, ki hočejo stopiti v frančiškanski red, v predmetih na gimnazijah navadnih. V ti hiši se podučuje kakih 15—20 mladenčev. Ko dovrše gimnazije imajo nastopiti noviciat; višje študije imajo mladi redovniki dovršiti v kaki avstrijski provinci tega reda in potem se povrnejo v domovino, da delujejo kot misijonarji pri svojih rojakih. Ker v Albaniji ni ga kacega cerkvenega premoženja in ubogi ljudje ne morejo skrbeti za življenje dušnih pastirjev, kako bi se le skrbeli za šole, vzdrževala jih je dosihmal propaganda. Tudi e. kr. avstrijska vlada vsako leto pošilja podpore vsled pokroviteljstva nad katoliškimi občinami v turškem cesarstvu od nekdanjosti. Tako dobiva semenišče v Skadru 5000 gld. in frančiškanski probandat 2200 gld. Podpore dobivajo škofje in župniki.

Ljudske šole, katerih je bilo pred zadnjo sinodo

le malo, in ktere so vodili čč. oo. frančiškani in bernardiní, so se začele tudi dvigati. Skoro v vsaki župniji bode šola, in tako imamo dosti upanja, da bode sledanji rod bolje vzgojen, kakor njihovi očetje.

Jezuitje so že od nekdanj zeló gledali na to, da se mladina podučuje v katekizmu, a sedaj se posebno za to trudijo v Skadru. Samostanska cerkev je bila pretesna za vse ukaželjne, preložili so to podučevanje v stolno cerkev, ki je zeló prostorna. Tem večje bilo prostora, več se je otrok oglaševalo za podučevanje. Razun klerikov je sedaj 18—20 udov marijanske kongregacije, ki podučujejo v katekizmu. Tudi čč. nune so začele podučevati v krščanskem nauku in tako je tedaj vse v Skadru polno gorečnosti za ta poduk. P. rektor jezuitskega samostana je dal natisniti 2000 malih katekizmov v albanskem jeziku in razdeliti jih po vseh župnijah v Albaniji.

Ljudstvo je nevedno v naukih sv. vere, a vendar ima živo vero. H krščanskemu nauku prihajajo po 18—20 let stari in se učé prekrižati se. A ne sramujejo se, niti jih ni strah pred ljudmi. L. 1884 je bilo nad 200 dečkov, a njih število raste.

V poslednjem časi so tudi nekaj storili za žene in dekleta, to je bilo pred vsem potrebno. Po zgledu

*) Glej „Slovenca“ št. 34, 12. februarija.

bode ta sicer malostni dogodek Knotza na pravo pot pripeljal, da bo svoje politične grehe sprevidel, in drugo pošteno avstrijsko življenje pričel.

Med raznimi novicami omenjali smo včeraj **škandal**, ki je nastal po aroganci dveh huzarskih častnikov v Aradu na Oggerskem. Stvar je zadobila že velik politični pomen, ker je prišla v ogerskem državnem zboru na dnevni red v podobi interpelacije, ki jo je stavil poslanec Max Falk. Poslanec je bil odločno proti temu, kar mu je tudi vsa zbornica odobraval, da bi si smel vsak, kdor orožje nosi, s taistim pravico delati, kedar in kjer bi se mu ljubilo. Če sta častnika mislila, da sta bila v resnici žaljena na časti, imela sta odprto dvojno pot, po kateri se tako razžaljenja spirajo. Prvi pot je sicer po postavi prepovedan, vendar pa ga posebno častniki kljub temu dostikrat nastopajo, da si tako operajo dozdevne madeže na svoji časti z — dvo-bojem. Drugi pot bil bi pa ta, da bi bila častnika poklicala dotičnega redaktorja pred sodnika, kjer bi se bila vsa zadeva po postavnem potu rešila in bi se bil krivičnik kaznoval. Sploh je pa jako obžalovanja vredno, pravi interpelant dalje, da je vojaški stan še vedno iz splošnih za vse druge stanove veljavnih postav izvzet in s svojimi zavarovan, po katerih mu civilist navadno niti do živega ne more. Skrajni čas bi bil, da se ta privilegij odpravi, da bomo pred postavo vsi enaki, kar nas živi pod enim vladarjem. Dobro pa bi tudi bilo, ko bi se takim ljudem, ki ne vedo, zakaj da nosijo orožje in taisto za pobijanje mirnih državljanov rabijo, pravica vzela in bi orožje le tedaj nositi smeli, kedar so v službi. Tisza je rekel da bo že odgovoril.

Postava o napravi črne vojske, o kateri smo nedavno pisali, glasi se po večem tako-le: § 1. Črna vojska je del skupne armade ter spada pod mednarodno varstvo. — § 2. K črni vojski spadajo vsi sposobni državljani od svojega 19. do spoljnega 42. leta, kateri niso že člani c. kr. stalne vojske, mornarice, dopolnilne rezerve ali pa deželne brambe. Člane in častnike stalne armade veže dolžnost za črno vojsko do 60. leta, ako bi nesposobni postali za aktivno službo v stalni vojski. Dalje se dolžnost službovanja v črni vojski razteza na vse korporacije v državni službi, kateri imajo vojni značaj, kakor so: orožniki, pazniki državnih gozdov in finančni stražniki, kolikor bode to namreč zahtevala vojna dolžnost in pa služba dopuščala. Vrh tega se bodo v črno vojsko sprejemali tudi prostovoljci, kedar jih bo potrebovala. — § 3. Črna vojska deli se v dva nabora. V prvi nabor spadajo vsi sposobni državljani od spoljnega 19. do dovršenega 37. leta; pri teh so vsi tudi vsi začasno oproščeni in že iz stalne vojske odpušteni. Drugi nabor pa dopolnjuje ravno te osebe od 37. do spoljnega 42. leta svoje starosti. — § 4. Črna vojska se postavi na noge, kedar to cesar zapove. Skliče jo minister za deželno brambo v tolikošnjem številu, kakor se mu potrebno zdi za deželno obrambo. Podrejena bo črna vojska vojskemu zapovedniku, ki ga bode cesar sam v to odločil. Razpusti jo zopet le cesar sam. — § 5. Ako bi se imela črna vojska potrebovati zunaj domovine, treba je za to postave državnega zbora. Le da bi bila sila, brez postave to lahko določi cesar, za kar vlada odgovorna ostane, da dotično določbo vedno predloži državnemu zboru in potrjenje. Če bi v potrebi primanjkovalo sposobnih mož v stalni vojski, v dopolnilni rezervi in pri brambovih, se smé primanjkljaj za čas potrebe nadomestiti iz prvega nabora črne vojske. — § 6. Črna vojska je podložna vsem vojaškim postavam od dne, kedar se skliče, pa do dneva svojega razpusta. — § 7. Črna vojska nosi ob času vojske skupno na daleč vidljivo znamenje svojega poklica. Častniki in podčastniki imajo pa vojaška znamenja odlike in razlike. — § 8. Gledé preskrbljevanja in premeščevanja črne vojske

in njenih vojščakov veljajo ravno tiste postave, kakor za stalno vojsko. — § 9. Zapisnike črne vojske morajo napraviti dotične občine. — § 10. Stroški za črno vojsko se bodo poravnali iz skupnega vojnega budgeta. — § 11. S to postavo postanejo neveljavne vse vojaške postave, ki so z njo v nasprotju. — § 12. Veljavna postane ta postava od tistega dne, kedar se razglasi.

Vnanje države.

Srbija je v stiskah. Ni še dolgo, ko so se pri Garašaninu oglasili zastopniki Nemčije, Avstro-Ogerske in Velike Britanije ter so v imenu in po naročilu svojih vlad zahtevali, da naj se Srbija kolikor se le dá požuri pri sklepanju miru. Ob enem so pa tudi vprašali, kaj pomenijo vedne vojne priprave, katerih kar ni ne konca ne kraja. To se je zgodilo minuli teden. Drugi dan po tem dogodku potrkajo pa zastopniki Rusije, Laške in Francoske, ter Garašaninu svetujejo, da naj vprašanje o trgovinski pogodbi popolnoma loči od vprašanja o mirovni pogodbi, sicer se mu utegne primeriti, da ne bo ne onega in ne drugega dosegel. Pravi povod temu koraku bila je pa menda bolgarska izjava, da Bolgarija pri sklepanju miru menda ne bo zahtevala nikake odškodnine. Pomenljiva pri tem postopanju je nesloga, ki se je med zastopnike veselil na Balkanu vrnila. Kako bode z odškodovanjem, se pač še ne vé, kajti turški zastopnik se je po teh dogodkih tudi oglasil pri Garašaninu, rekoč, da se Turčija do sedaj še ni odpovedala odškodnini, in vendar je ravno Turčija, od ktere je to v prvi vrsti odvisno, kajti Bolgarija ni še sama svoja, temveč še vedno Turčiji podrejena država, in se mora kot taka vedno le po njej ravnati. Radovedni smo, kaj bo Garašanin na vse to odgovoril. Rekel je, da bo to prav kmalo storil.

Z Dunaja se naznanja, da je **črnogorski knez Nikolaj** sprejel 21. t. m. barona Rodiča, Thömel-a, francoskega in angleškega poslanca. Slovanski dijaki, ki so se hoteli pokloniti knezu, niso bili sprejeti, Na večer je bil knez povabljen pri presvitlemu cesarju.

Iz Petrograda se brzojavlja: Organ Komarov, „Sviet“ donša proglas **Petra Karadjordjevića**, ki je datiran iz Genove, 1. januarja, v njem prigovarja pretendent Srbom, da naj se oslobodé od sedanje vlade, ki vničuje Srbijo. V tem proglasu se knez ponudi, da je takoj pripravljen stopiti v deželo, kedar pride za to čas.

Kako je na **Balkanu**? Včerajšnji telegram iz Bukarešta dne 22. febr. pravi, da sta si Mijatović (Srb) in Gešav (Bolgar) dotična akta zmenila, vedeti namreč nam je treba, da Srbija zavlači vso stvar, da se je Mijatović obrnil do Garašanina (ministerskega predsednika v Belgradu), da naj mu pove, kaj ima zahtevati in sploh kako se vesti, Garašanin ga je pa pooblastil, da sme srbske predloge objaviti. Sedaj bomo pa čez nekaj dni slišali, kaj jim je sedaj prišlo navskriž ali kaj? Sicer pa mislimo, da vkljub zavlačanju do novih bojev med Bolgarsko in Srbsko ne bode prišlo. Srbija sama za-se se ne more bojevati. Porta prijenjuje Rusiji kar se tiče konvencije z Bolgarsko, Grška baje tudi ne bode začela vojske ako bode prepričana, da ne bode imela nikoga za zaveznika in zaščitnika. Francoska bi ji morda rada pomagala, mogoče da se je zanašala na Gladstona, kedar pride do krmila, da se bode potegnil za Grško, a ta je v parlamentu kategorično izjavil, da bode Angleška složno postopala z drugimi vevlastmi. Svojo naklonjenost je pokazala s tem, da se njeno brodovje ne bode pridružilo brodovju drugih vlasti v zalivu Suda (kakor smo že omenili). S tem pa nikakor ne rečemo, da je grško vprašanje ali sploh drugo vprašanje na balkanskem polnotoku rešeno, a odloženo je nemara za nekaj časa? Ugibanje je vsakemu prosto, a prihodnost je prikrita ne le navadnim ljudem — dostikrat tudi tem, ki delajo zgodovino — diplomatom.

Veliko vrišča provzročil je 18. t. m. v **Nemškem državnem zboru** socijaldemokrat Singer s svojimi res zanimivimi novicami o anarhistem gibanju na Nemškem. Mož je dokazal, da na Nemškem anarhizem se nikakor ni vgnan, temveč še vedno tli, kakor žrjavica pod pepelom celó v državnih službah, kamor so se anarhisti vrinili. To se vé, da tiste službe niso, kdo zná kake velike in imenitne, navadne službe beričev in drugih kakih oseb, ki so pa vendar-le anarhistom na veliko korist, kajti tudi uradni sluge in beriči marsikaj zvedó, obrnejo pa kakor hočejo, mnogokrat na kvar državi. Dogodek, ki ga bomo tukaj navedli, je resničen in ob enem jako dobro pojasnjuje policijske razmere na Nemškem. Poslanec Singer pravi, da ondi pri predsedništvu Berolinskega policijskega ravnateljstva službuje človek Mahlo po imenu, ki je podoben meču brušenemu na obe strani. Mahlo je bil iz začetka tako zagrižen anarhist, da mu ni bilo družega mar, kakor to, kako bi starega Viljema z dinamitom proti nebesom poslal; kedar so imeli kako posvetovanje, je bil Mahlo vedno pri rokah z dinamitom in je svete stavil, kje bi bilo dobro dinamit položiti. Naposled je pa mož še k policistom v službo stopil in je na ta korak tudi svojega prijatelja nagovarjal. „Pusti pošteno delo, rekel mu je, saj s tem se tako ne moreš preživeti dandanes. Poglej mene, kako se mi dobro godí, odkar sem v službi policijskega svetnika Krügerja. Saj družega ne potrebuješ, kakor zadosti široko vest in dobro se ti bo godilo, denarja pa nikdar ne manjkalo. Kaj pa je zato, ali je eden ovaduh več ali manj na svetu.“ Da so na Nemškem takega človeka sprejeli v policijsko službo, ima tudi svoj pomen in sicer ta-le: Minister Puttkamer hotel je na vsak način podaljšati postavo proti anarhistom. Ker mu je pa manjkalo izgrediv, na ktere bi se bil opiral, najel si je mož anarhiste same v državno službo, da bi z njihovo pomočjo druge anarhiste k izgrediv zapeljal. Tako je imel Mahlo nalog ob prvi priložnosti s svojim prijateljem, kterege je nagovarjal, da naj stopi v vohunsko službo, anarhiste razdražiti, jih k veleizdajskim izgrediv naščuvati, potem bi jih bila pa policija pobrala in zaprla. Puttkamer bi bil pa jako dobro podporo dobil za podaljšanje omenjene postave. To smo le omenili v pojasnilo, kakih pripomočkov da se redarstvo na Nemškem poslužuje, kedar hoče kaj imenitnega izvršiti.

Španska vlada pričela je po deželi pometati. Minuli teden zaukazala je po vseh tistih pokrajinah in okrajih strogo preiskovanje, ki so se ji sumljivi zdeli, da bi bili morda v zvezi z zarotniki ktere-koli stranke že. Ni se motila. Našla je obilno pripravljene streliva, pušek, pištol, republikanskih kapic, podob republikanskih kolovodij in smodnika. Tudi več sumljivih možakov in mladenčev je spravila pod ključ. Kakor je iz preiskave razvidno, prišli so na sled neki zvezi med Kartagensko ustajo in tem orožjem, iz čegar sklepajo, da zarota mora biti razširjena proti sedanji vladi že po celem kraljestvu. Kakor olje na ogenj vplivali so na Špansko nedavni Londonski izgredi in se vlada nadja, da se bode morda v Kataloniji ali Malagi kaj posvetilo, kajti ravno v Kataloniji, Malagi in pa v Sevilji so skoraj vsi prebivalci republikanci od nog do glave in sklenili so, da predstojehih volitev se hočejo vdeležiti pod republikansko zastavo. Nadjajo se, da bodo k njim pritisnili tudi drugi republikanci, kar pa nikakor še ni gotovo, kajti republikanci so vse drugo prej, kakor pa edini med seboj. Kjer pa edinosti ni, se tudi ni nadjati pravega vspeha.

Na **Francoskem** imajo delavci in socijalisti vendar enkrat zastopnike v državnem zboru. Francoski delavci so sicer že večkrat volili poslance, ki so obetali, da se bodo za nje potegovali, a navadno so jih goljufali, namesto kruha so jim dali kamna in so jih tešili s preganjanjem duhovnikov, redov-

Turkov je bila žena le blago ali sužinja, ki se kupi za živino ali za denar. Ženske so bile še bolj nevedne kakor možje. Ako se pa mati še prekrižati ne zná, kako težko je dohiteti, kar je bilo v mladosti zamujenega. Dva goreča frančiškanska misijonarja, apostolski prefekt v Epiru, Marian iz Palmanove, in apostolski prefekt v Kastrati, Janez Peter iz Bergame, sta pisala l. 1875 vesoljnemu predniku oo. frančiškanov, da sta oprostila nekaj albanskih devic, ki so bile v mladosti prodane za sužnje. Te bi se dale izučiti za učiteljice, toraj prosita, da bi se sprejele v kakem samostanu, da bi se pripravile na to.

Vesoljni prednik (redovni general) je takoj razumel, kako daleč to sega in je skrbel, da so albanske device sprejete bile pri sestrah 3. reda sv. Frančiška v Florenci. Sestre so se trudile na vse kriplje, dekllice, katerim ni manjkalo dobre volje, pripraviti za njih poklic, in tako so te dve leti, dokler so bile v Florenci, veselo napredovale. A italijansko podnebje jim ni ugajalo, domov so morale iti, še preden so bile dovršile vzobraženje. Dasiravno so mnogo premalo znale, vendar so hotle polne gorečnosti poskusiti z deklisko šolo, in reči se mora, ljubi Bog je podpiral njih dobro voljo prav posebno. Več se je doseglo, kakor se je pričakovalo. Številno

učenk je bilo kmalo tako veliko, da njih mala hiša ni zadostila, niti niso njih moči bile dovolj krepke to vzdržati. Pisale so svojim učenicam v Florenci in prosile častito mater prednico, naj pošlje nekaj sestrá v Škadar, ker so bile pripravljene izročiti hišo, šolo, da, same sebe njih vodstvu. Z dovoljenjem propagande so res šle štiri sestre tistega reda leta 1880 v Škadar in krščansko prebivalstvo jih je sprejelo z veliko radostjo.

Premožni ljudje albanskega glavnega mesta so napravili med seboj zbirko, v kratkem časi je bilo blizo 5000 gld., za ta denar so napravili prostorno hišo in povešali hišo učiteljicam, ki je sedaj samostan. Ne le katoliški in razkolniški otroci, da celó mohamedanske dekllice hodijo v to šolo. Lanskega leta jih je bilo 400. Iz tega se vidi, da sa je misijon v Albaniji zadnja leta močno povzdignil in da je upati v bližnji prihodnosti še lepšega cveta in bogatejšega ploda, ker se polje pouka še pridneje in vsestransko obdeljuje. Prečastiti nadškof iz Durazzo, Rafael Ambrozzi, iz reda sv. Frančiška piše o napredku, ki se je vršil pred njegovimi očmi s temi besedami: L. 1848 je bilo v moji nadškofiji le 13 cerkvá in 10 kapel, ki so bile ali razpadle ali s slamo krite, sedaj je 22 cerkvá, 2 oratorija in

23 večih kapel po selih, in vse te cerkve, izvzemši dveh, so zidane. L. 1848 je bilo le 10 domačih duhovnov, med temi ni bil nobeden učitelj propagande in štirje misijonarji; sedaj l. 1884 je 14 domačih duhovnov v najboljših letih, od teh jih je bilo 10 vzgojenih v propagandi in 10 vnanjih misijonarjev. Leta 1848 ni bilo šol, sedaj jih je sedem. Poprej je bilo tam 6716 katolikov, razdeljenih v 12 postaj, nekateri so imeli turška imena in so vero skrivali, ker so živeli med Turki. Porta ni pripustila, da bi se bilo zvonilo po cerkvah, ki se bile v ravninah. Dan danes je dvakrat toliko katolikov in tudi misijonskih postaj. Katoliki so zarad vere popolnoma prosti, zvoniti smejo povsod in vsi imajo krščanska imena; le v Priveri in Janini so še turška. — Tako bi se glasila poročila tudi od drugod. — Albanija ima sedaj 3 nadškofije in 3 škofije. Frančiškani misijonarji so podrejeni apostolskim prefekturam, jih je pa vseh skupaj pet, so pa te-le: Epira, Macedonija, Kastrati, Pulati, Srbija. Vidi se toraj iz tega kratkega pregleda, koliko je napredovalo krščanstvo v Albaniji v 36 letih. Upati smemo, da sedaj, ko turške verige čedalje bolj odpadajo, bode tudi napredek primeroma rasel. Bog pomoz!

nikov itd. Se celó pravi delavci so zatajevali svoj program, kakor hitro so iz državnih jasi začeli zobati. Sedaj so pa vendar enkrat trije: Basly, Camelinat in Boyer, ki se zares potegujejo za delavce. Njih program je: postavodaja naj se spremeni kar se tiče železnice, rudnikov, bank in akcijskih družeb. Sicer so tudi drugi radikali na podlagi tega programa voljeni, kakor Clemenceau, Henrik Maret in skoro vsi drugi poslanci iz Pariza. A prišedši v zbornico so pozabili svoje obljube, le trije spredaj imenovani so nekaka izjema, se vé, da so drugim koristilcem trn v peti, a imajo delavce za seboj.

Pisali smo, da se je v francoskem parlamentu stavil predlog o *izgonu francoskih princev* in danes zamoremo naznaniti, da iz te moke ne bo kruha, ker ravno peka ni, ki bi hlebec spekel. Sedanja republikanska vlada si namreč ne upa izгона pričeti, ker se boji, da bi morda potem sama morala bežati. Povoda ji pravega manjka. Princi so pa tudi toliko previdni postali, da vé ne silijo na dan z manifesti, o katerih vedó, da bi jim nič ne koristili, pač pa hudo škodovati utegnili. Sicer se pa na Francoskem tako ali tako stvar ne bo dolgo držala, ker jo imajo ravno ljudje v rokah, ki jo bodo s svojo nestrpljivostjo do skrajnosti pritirali. Ministerski predsednik, poprašan, kaj da sam misli o tej zadevi, je rekel, da so principi pač velika zadržega za republiko, nevarni ji pa niso prav nič. Če bi jih pa izganjali pričeli, bi nevarniši postali, ker bi se takoj mir in red po deželi skalil. Sploh pa vprašanje o izgonu ni še dognano in se bodo še v senatu z njim pečali. Francozi so se dveh stanov polotili, katerih se nikdo ne nazvan ne dotika. Duhovščino jeli so zatirati in pa potomce maziljenih kraljev hočejo preganjati. Kjer-koli se je do sedaj še taka politika pričela, povsod nam zgodovina kaže revolucijo, ki se je iz tega konečno porodila. Prav tako bo tudi tukaj.

Izvirni dopisi.

Iz Celja, 22. febr. Danes se je vršila pred tukajšnje okrožno sodnijo obravnava zoper č. g. Ant. Lednika, kaplana v Žalcu. Zavoljo predlanskih volitev je bil imenovan blagi gospod zapleten v neko tožbo, ktera sicer še ni izvršena. Žandarmarija pa je gosp. Lednika denuncirala, češ, da on nepostavno vpliva na svoje priče. Zaradi te ovadbe je bila danes konečna obravnava. Gosp. Lednik je spoznan popolnoma nedolžnega. Pač pa je neka priča, in sicer g. Ledniku nasprotna, pred sodnijo trdila, da je tožnik (žandarm) njej (priči) v Celji in v Vojniku „dajal za več litrov vina“. Raportér „Deutsche Vachterce“, dr. Glantschnigg, je poslušal pri obravnavi; toda ko je videl, da bo grozdje vendar-le kislo, jo je pobrisal že pred sklepom. Bode li glasovita „Vahterca“ preklicala vse nesramnosti, ktere je ob svojem času zoper imenovanega gospoda razposlala med svet? Gotovo ne. Calumniare audacter...

Od Žalca, 18. februarja. (O hmeljarstvu.) V naši deželi sta imenito dva predela, kjer zamoremo hmelj računati med poglavitno panogo gospodarstva, namreč v Savinski dolini in Srednji Štajar ob meji ogerski. Tu in tam imajo v prospeh hmeljarstva posebno društvo.

Cena hmelju je pred nekterimi letmi bila jako napeta, do 4 gld. za kilogram. Ta okoliščina je premotila marsikterega gospodarja, da je prezrl pravilo, ki uči, da za hmeljarstvo smem porabiti le tisto zemljišče, brez kterega bi jaz lahko izhajal, ako bi dotične njive ali travnike celó ne imel.

Tekom zadnjih dvoje let je cena vedno padala. V Zateču na Českem danes hmelj veljá: mestno blago po 70—80 gld. za 50 kg, ono z dežele po 70—80 gld., a Ošavsko le po 25—30 gld. Zadnja cena je žalibog tudi pri nas doma. Čeravno Savinjsko-dolinjski hmelj prištevajo med najboljše blago, vendar mu je cena nizka, ker kupci morajo skrbeti, da bi ga z obzirom na prevažanje ne plačevali predrago za svojo osebo.

Da bi pa vstregli prodajalcem in kupecem, poskusili so osnovati sejme v Žalcu. Tako je prvim omogočeno, da blago po malem na tržišče spravljajo, drugim pa, da lahko mnogo blaga skupijo in množino po železnici cenejše odpravljajo. Kdor je hmelj na trgu prodal, se je vsaj iznebil ene skrbi. A tisti, ki so čakali na boljše ceno, moramo res obžalovati, da še čakajo sedaj. In neki kmet, ki še blaga ni prodal, je te dni dopisniku rekel, da bo še nekoliko časa potrpeč, potem pa ga bo začel kuhati živini, tej dobro tekne in zeló koristi. Nekteri hmeljarji, večinoma le poskuševalci, so se te stroke že odkrižali, drugi še premišlujejo.

Tudi kmetijska družba štajarska se je v novejšem času začela zanimati za hmeljarstvo. Ta je

povabila še kmetijsko družbo na Dunaji. Zadnja je, kakor beremo v glasilu naše družbe, obrnila se do Dunajske borze za zrnje in moko s prošnjo, bi li in s kakšnimi pogoji hoteli tržtvo s hmeljem na Dunaj uvesti? Iste družbe odbor vprašal je tudi zvezo pivovarjev, bi li hoteli hmelj kupovati na tržišču, ki bi se imelo na Dunaji osnovati?

Predstojništvo Dunajske borze za zrnje in moko je odgovorilo, da bi tudi hmelj med svoje tržne reči vzprejemali, vendar v to je treba prenarediti borzina pravila, in bi predstojništvo borzino bržčas za takšno prenareditvev bilo naklonjeno, ako bode od dotičnih za to se zanimajočih krogov naprošeno.

In avstrijska zveza pivovarjev? Ta je vsled ukrepa rednega občnega zbora svojega izrekla, da je želeli vstanovitev hmeljskih sejmov na Dunaji, vendar ona zveza ni v stanju k stroškom tega podvzeta kaj doplačevati. Vrh tega izrazuje željo sodelovati, kadar bodo opravilnik za hmeljske sejme izdelovali.

Kmetijska družba štajarska je nadalje odposlala južni železnici, pa državni in ogerski zapadni železnici sledečo vlogo:

Med najvažnejše prirastke dežele štajarske štejemo hmelj, ki si je celó na svetovnih tržiščih pridobil častno mesto.

To prednost zahvaljuje pred vsem svoji kakovosti, pa tudi temu, da ga kot rani hmelj pridelujejo in že v drugi polovici julija prodajat prinesejo, in je toraj z obzirom na čas prvi na evropskih tržiščih.

Takšni rani, zgodnji hmelj je največe važnosti za konsumenta, ki je svoj založeni hmelj že skoro ves porabil, za producenta, kateri, prvi na tržišče prišedši, ima pričakovati hitrih kupcev in dobre cene. Zato je velike važnosti zanj, pride li par dni prej ali slej na trg s svojim pridelkom.

Glavna reč toraj je: rani hmelj hitrej ko mogoče poslati na trg, kar je mogoče le z naglimi pošiljatvami, nemški Eilgut. Tega se pa zamorejo hmeljarji posluževati le v posameznih slučajih, ker so tarife previsoke, voznine toraj drage.

Zategavoljo se nam zdi opravičeno, ako prosimo, naj bi se v mesecih juli, avgust in september, kadar z ranim hmeljem tržijo, hmeljskim naglim pošiljatvam dovolile znižane voznine.

Kako je izpadla rešitev te prošnje? Zahtevanje bilo je odbito, vendar je trgovinsko ravnateljstvo južne železnice obljubilo, takrat naglim pošiljatvam hmelja svojo pozornost nakloniti.

Sklepoma bodi še pristavljeno, da je državna blagajnica dala 200 gld., kar se je v enakih deležih razdelilo med oba stoječa štajarska društva v povzdigo hmeljarstva.

S Hrvatskega, 19. februvarja. (Konec.) O knezu Battenbergu dovolite mi izraziti svoje mnenje, o katerem menim, da je pravo. Na videz je res lepo, kar je storil, češ, da je zedenil Bolgarsko, v resnici pa on nima nobenih zaslug. Bolgarska je bila faktično že zedinjena; to najjasnejše kaže prevrat, ki se je izvršil brez krvolitja. Počakati je bilo treba le trenutka, da se Bolgarska svetu zedinjena predstavi, in ne bi bilo treba vojske, dolgov, kulturnega nazadka, ker inter arma Musae silent. Ker je Rusija za Bolgarsko žrtvovala toliko krvi, blaga in denarja, ima pač pravico, bolj ko vsaka druga država, da ji kak nemški Abenteurer naroda ne zlorabi v svoje osebne namene, da ji narod v kritičnem trenutku hrbta ne obrne. Pruski poročnik Battenberg ni družega nego Bismarkov pobočnik, oproda; Nemeec je in kot tak dela na korist in po namenih Prusko-Nemške. Zdej je očitno, zakaj se Rusija tako brani tega lažnjivega zedinjenja, sklicujoča se na Berolinsko pogodbo. V tej pogodbi je bilo tudi sklenjeno, naj Avstro-Ogerska red napravi v Bosni in Hercegovini. Te pokrajini sta še zdej turški, in Avstro-Ogerska ju bo težko kdaj dobila s privoljenjem vse Evrope. Res je v deželi mir in kolikor tolika varnost, toda uprava je v marsičem napačna: prvič se vsiljuje madjarščina in nemščina, česar ni delal Turčin s svojo turščino; drugič se morajo davki plačevati v denarju, in poprej so se s pridelki, od česar imajo korist le židje in brezvestni trgovci. To vedó tudi tam gori v „stričevi“ deželi.

Znam še dva, ki bi ju rad v „Slovenec“ naslikal, kakoršna sta, gledana s človečanskega stališča. Zatrjujem, g. vrednik, da čitatelji ne bodo zamerili, ako jim podaste njihuni podobi neokrnjeni. — Najpopularniši mož na Nemškem, vodja kulturnega naroda, pravicogazni knez Bismark brusi sekuro, da poseka korenine slovenskemu narodu, više rokave,

da bi s površja zemlje izbrisal nepovoljni mu narod. Največi nemški državnik je človek brezozirnega egoizma, ki ne pozná mej. Z idejo narodnosti je zedinil nemško pleme, a to idejo drugim nasproti dejanski ubija. Glej življenje Francozov, Dancev, Poljakov, sploh Slovanov. Bismark pozná narodno idejo, dokler služi nemštvu, ter jo grdo oskrunja, kakor nemški križarji nekda ime krščanstva. Pred 10 leti je dejal Niegolewski: „Na podlagi narodnosti ste izveli velika vojna dejanja (na Šlezviškem, Holšteinskem, Českem, Nemškem, Francoskem), zdaj hočete pa nam, ki smo vam s svojo krvjo pomagali staviti poslopje naše edinstvi in narodnosti, ugonobiti naš jezik, našo narodnost, naš dom.“ Že l. 1848 so dejali Poljaki: „Rus nas bije z bičem, Nemeec govori z bodali; Rus nas meče na tla, Nemeec nas tolče s konjsko nogo svoje dijalektike, kadar v imenu slobode zagovarja naše potlačevanje, kadar v imenu svoje omike dela za naš pogin, kadar se v imenu svoje domovine trudi oteti nam hiše in dom.“ Kraj starih grobov slovanstva koplje nasilnik z bogoskrunsko roko novih; v tem pa pozablja, da udarci njegove motike odjekujejo po široširnem svetu slovanskem in romanskem, in da more z njimi prebuditi prav onega duha, ki ga hoče zatreti. V tem smislu so pisali nedavno „Narodni Listy“ v Pragi. Bismarkova politika je večna nevarnost slovanskemu in evropskemu miru. Lani so pisale „Novosti“ (ruske): Če je ktera vlast na svetu, ki tuje koristi oškoduje, je gotovo Nemška? Kdo bolj hlepi in bolj na to dela, da si prisvoja tuja zemljišča, če ne Nemška? Kdo Angleški v kulturnih vprašanjih bolj nasprotuje ko Nemška? Kdo je pametne predloge Angleške gledé vrvnanja egiptovskega denarstva bolj pobijal ko Nemška? In ta vlast, ki neprenehoma tuje države ščuje v tujozemsko podjetja, kakor v Egipt in Tonkin in Afgansko,*) ne zbira li svojih vojnih moči, da more v Evropi vsaki trenutek postopati? Vrh tega se vedno kaže svetu ko apostola miru, v resnici pa od nobene strani ne prihaja toliko vznemirja, motenja svetovnega miru, ko od Nemške.

„Nemzet“ 8. jan. 1885 piše: „Nemška postopa z vsemi zahtevi naseljujoče države. Njen poklic se raztega na ves svet.“ Zavoljo njegove predrzne, potuhnjene in nasilne politike morajo biti oborožene vse države. Upajmo, da delo krivice, nasilja in brezbožnosti dolgo ne trpi. Nemci bodo čakali dan, ko bodo želi, kar so sejali.

Prvi angleški minister Gladstone (reči Glédston) je v grozni nemilosti pri Dunajskih, Budapeštanskih, pruskih, sploh nemških listih; celó „Slovenec“ mu je malo prijazen. Nemški listi mu očitajo, da nima načel, da je nevaren evropskemu miru, da je častiljen, zamerjajo mu držanje na Carigradski konferenci, da je slepar in zvižar? Čemu ga objedajo? Mož ima eno veliko načelo, načelo slobode, ima filhelenska čustva, mrzi Turško, ter goji simpatije za Slovane. Gladstone želi vsem narodom, brez razločka, samostalni razvoj in neodvisnost. Katoliški cerkvi je dal slobodo, irskemu narodu jo daje zdej, popravlja jo kričeče krivice, ki so se mu delale veliko sto let, podajajoč mu roko v imenu pravičnosti in človečanstva. Krasi ga zdrava omika, prešinjena z globokim duhom pravičnosti, znosljivosti, dobre volje, ker je last plemenitih ljudi. Sovražnik je krivic in zatiranja, tme in bede. Očivestno je nasprotni tečaj Bismarku, ki ga tudi smrtno črti. On se je potegoval za tlačene narode balkanske proti mnenju in zahtevanju lastnih rojakov, trdečih, da celokupnost in ohranitev je v interesu same Angleške. Koristi svojega naroda je podstavljal višemu cilju, cilju človečanstva.**) Vzvišeni ta mož Slovincem ni nič hudega storil, ne želel, niti posredno niti neposredno; toraj je prav, da se slovenski časopisi ne obračajo po tujih. Vse njegovo delovanje kaže, da Slovanom le dobro želi, od tod njegov „hands off“. Je li to opravičeno? Je. N. pr.: Srbija je imela pred 8 leti 8 milijonov frankov dolga; v 8 letih popravljenega prijateljstva pa ga ima danes 258 milijonov in — sramoto bratomorne vojske.

Domače novice.

(V katoliški družbi) bode v sredo ob 7. uri zvečer zopet govor. Pretekli dve sredi je bral preč.

*) Bivši vojni minister francoski Camponon je dejal, da armade je treba doma, ne jo pošiljati po vseh kotih sveta, ker Bismarku ni prav nič upati. „Globe“ (v Londonu) je rekel, da je neumno slabiti vojne moči gledé na Nemško.

**) Vse lepo — prelepo; naj bi bila le tudi resnica, a je velikansk optimizem!! Vred.

g. proš Jare o jezuitih. Kako potrebna tvarina dandanes! Koliko krivih in napačnih misel in znamenov je ravno o tem redu med svetom! In vendar poslušalcev skoraj — nič. Ako bi pa govorov ne bilo, bi pa že kdo rekel, da se nič ne zgodi. Čuden svet!

(Pri tomboli v katoliški družbi) je bilo v nedeljo zopet jako živahno in veselo. Preč. g. dr. Lampé je navzočim govoril v prosep in poživiljanje katoliške družbe jako gorke besede, kako je taka družba dobra, koristna in potrebna ravno za sedanji čas. Omenjal je posebne časti, katero so družbi skazali mil. g. knezoškof, ki so bili pri zadnjem obnem zborovanji navzoči ter so opominjevale ude k vstrajni delavnosti naravnost rekli, kako zelo jim je ravno ta družba pri sre. Namen katoliške družbe, pravi govornik dalje, je posebno ta, ude pošteno razvedrovati in k dobremu vnemati, obujati katoliško čut in zavest s podučno besedo in primernimi spisi. Naj toraj vsak po svoji moči in svojem delokrogu deluje za prosep in razširjanje te toliko koristne družbe, da bo moglo najprej v mestu poživiljati katoliško življenje in potlej tudi na zunaj vspešno delovati — še bolj kakor jej je bilo do zdaj mogoče.

(Pes zacvili, kedar mu na rep stopiš); prav tako se je oglasil na naš poslednji „pro domo premogarjem“ od teh najeti agitator, naj že bo Peter ali Pavel v včeranjem „Narodu“ in današnji „Laibacherici“ ter našega „zvedavega“ sporočevalca smešiti hoče, ker se je potegnil za korist prebivalcev, katero je premogarski agent stavil za korist premogarjev, povdarjajoč potrebo podražitev premoga. To pa ni res, da bi bili mi kedaj vredništvi obdolžili, da bi bili podkupljeni. Mi smo le rekli, in to še danes trdimo, da so si premogarji najeli agenta in ga plačali, da se v obeh listih h krati in prav v obeh enako od besede do besede za nje vleče. Če smo kje pisali, da ste vredništvi „Naroda“ in „Laib. Ztg.“ najeti, le pokažite nam in takoj prekličemo! Podkupljene sleparije in kaženja javnega mnenja pa ne bomo nikdar podpirali in obžalujemo, da sta taki škodljivi agitaciji „Narod“ in „Laib. Ztg.“ predale odprla, ker se sicer vedno potegnjeta za občni blagor. Pri premogu ni druge pomoči, da bodo ljudje pravično vago dobivali, kakor vreče naj se takoj ko se napolnijo in odvagajo, zavežejo in s svincem zapečatijo, pa bo mir besedi. Vse drugo kar najeti agent čevka o znižanju režijnih stroškov, je smešno, ker nas nič, prav nič ne briga! Pač bi nas po pravici vsak trgovec zavrnil, če bi se vtikali v njegovo trgovino, češ, „ti prijatelj pogledaj, to in to opusti in to in to drugače stori, če hočeš, da boš več dobička imel!“ Ali ni to največja bedarija, ki si jo misliti morete?! Reveži bi morali biti trgovci s premogom, če bi sami ne vedeli, ali zmorejo tolišno režijo ali ne, s kakoršno izvršujejo svojo kupčijo ter bi jih moralo še le občinstvo na to opozorovati. To je preotročje, preneumno!

„Der naseweise Kohlenheizer“.

(Venček krajskih veteranov) v nedeljo zvečer v Ljubljanski čitalnici počastil je s svojim prihodom g. deželni glavar grof Thurn. Za društvene namene ob tej priliki so pa darovali gg. baron Winkler, grof Thurn, c. k. polkovnik izvan službe Knobloch po 10 gold.; cesarski svetnik Janežič in c. kr. adjunkt Čuček pa po 5 gl.

(Trgovinska in obrtniška zbornica) ima v torek dne 23. februarja 1886. l. ob 6. uri zvečer redno sejo v mestni dvorani. Dnevni red: 1. Zapisnik zadnje seje. — 2. Volitev predsednika in podpredsednika. — 3. Poročilo o volitvi poslanca v II. mednarodni brodarstveni kongres. — 4. Poročilo o dopisu zbornice v Gradci, zadevajočem razširjenje določila § 78. a) obrtnega reda na vse v trgovinskih obrtnih nameščene ljudi. — 5. Poročilo o tem, da bi se check- in clearing-promet razširil tako, da bi služil pri plačevanju carine. — 6. Poročilo o vlogi fabrikantov žganih opojnih pijač in octa za odpravo mnogih zaprek. — 7. Poročilo o vlogi glavnega odbora c. kr. kmetijske družbe na Štajarskem, da bi se podpirala prošnja za povečanje uvoznine od loja in živalskih masti. — 8. Poročilo o prošnji za dva somnja z blagom in živino v Črnomlji. — 9. Poročilo o prošnji za dva somnja s živino v Koverljah. — 10. Poročilo o prošnjah obrtnikov, da bi smeli obrti nastopiti, akoravno nimajo postavnih svedočeb.

(V Ljubljano) se je speljal sinoči ob 1/2 7. uri zvečer Ranzingerjev tovorni voz za gostilno „pri

Lipi“, kjer ga je hlapec obrniti hotel. Voz je za seboj tudi konje v vodo potegnil, kakor se je s konji vred tudi hlapec zdrsal. Na veliko srečo se ni nič huđega zgodilo, kakor da se je do danes zjutraj še en zaboj s pivom v steklenicah v Ljubljani hladil, kar mu ne bo na škodo, če se sicer steklenice niso pobile. Enega konja izvlekli so venkaj pri barvarji, drugega za glediščem; voz pa še le danes zjutraj pred frančiškanskim mostom.

(Razpisana je) služba geometra I. reda pri katastralnem razvidništvu na Kranjskem, oziroma ona geometra II. reda ali pa tudi zemljemerskega eleva s 500 gl. adjutuma. Prošnje v 14 dneh pri predsedništvu finančnega ravnateljstva tukaj.

(Ne hodite v Ameriko!) Zvedeli smo slučajno, da nek Martin Blaznik iz Žužemberka, napravlja Dolenjce, naj se izselé v Ameriko v Colorado. Ljudem obeta zlate gradove, ali plačan je od posebnih agentov v Trstu, katerim se je tudi priporočil za „šenk“, ker jih nekda dosti napravi v Ameriko. — Naj se ljudje za božjo voljo ne dajo zapeljovati po agentih; v Ameriki je le za pridne, znajdljive, delavne ljudi, ki tja pridejo s kapitalom, morda kaj kruha; za uboge pa je grob. („Ed.“)

Razne reči.

— Polarne ovce. Lajtnant Greeley, znani preiskovalec severnega pola je imel v gospodarskem društvu v Pittsfield, Massachusetts, zanimivo predavanje. Pripovedoval je, da je v polarni zemlji našel zemljini pas, po njem je neka pasmina divjih ovca, ki imajo glavo in noge kakor voli, rep pa konjski, dlaka je pa tako fina, da še celo volno ovca merinov prekosi. Večkrat se je pripovedovalo, da po dolgih zimah v Massachusetts poginejo nježnije živali, misli on, da bi bilo priporočiti, poskusiti tam s polarno ovco, ki se sponaša v krajih, kjer ne najde vso zimo zavetja pred neugodami vremena.

— Najviša železnica na svetu bode brez dvoma železnica ki vodi v severnih državah na Pikes-Peak, ki je visok 4322 metrov; dosihmal je bila najbolj sloveča cesta Lima-Oroya (Peru). Dodelana je dosihmal do 3600 metrov. Proga je 48 kilometrov dolga, in pride do vrha je nepretrgana ovinkov in rid, ki se polagoma vzdigujejo.

— L. Kellnerju čestitalo je k njegovemu 75. rojstnemu dnevu 29. p. m. nad 50.000 društvnikov raznih katoliško-pedagogičkih društev iz Avstrije, Nemčije, Švice, Holandije, Anglije in Belgije. Sestavili so addresso katoliški učitelji, okvir k adresi je slikal gimnazijalni profesor Rafael Gruenes iz Feldkirchna, spisal je addresso tudi učitelj. Učitelji so tedaj sprožili to slavnost, ter pokazali s tem prosto dušna načela, ki jih navdajajo pri njihovem poklicu. — Na čelu addresso je božji učenik, okoli njega 12 apostolov. Na desno je Mozes, ki je peljal Izraelce skozi puščavo, kar ima pomeniti da načela Kellnerjeve vodijo učitelja iz suhoparne puščobe umstvene pedagogike v rodovitno deželo Kristusovih nauk, na levo pa je slika apostola paganov sv. Pavla, kterege je tudi Kellner posnema. Ob obeh straneh ste doprsni podobi slavni krščanski pedagogov sv. Kasiana, sv. Avgustina. Potem kinčate addresso slike častitega začetnika šolskih bratov J. B. de la Sall, ki je v požrtvovalnosti in ljubezni daleč prekosal Pestalozzija in Don Bosco-ta iz Turina; prvi zastopa 17., a poslednji naše stoletje. Oba pa zastopata razne cerkvene redove, ki se vkvarjajo z vzgojo mladine. V spodnjem voglu je na levo Overberg, ki zastopa pedagog 18. stoletja in one iz šole Pestalozzi-ja, in še Kristof Smid, mladinski pisatelj, kterege posnema tudi Kellner. — Med odličnimi podpismi najdemo tudi ime velikega dobrotnika šolstvu na Kranjskem, dr. viteza Franc Močnika iz Grada, ter mnogo drugih še aktivnih šolskih nadzornikov, ravnateljev učiteljišč, c. kr. profesorjev i. dr. Addresso je izročil 29. p. m. vis. čast. gospod dr. Feliks Korum, škof iz Trevirov, ki je izročil tudi posebna vošila vdeležencev pri adresi. — To zanimivo pismo je izročil toraj cerkveni dostojanstvenik, to je na čast osebi proslavljenega, poveljuje pa tudi stvar, za katero se je trudil Kellner. Adresa Kellnerju je postala v vsakem oziru katoliška, postala je izjava katoliških pedagogov v taki meri, da je Pestalozzi in Diesterweg od svojih nista učakala. Kellner je sicer Nemeč, a posnemajmo dobro, če tudi pri Nemcih najdemo; naši mlajši učitelji navadno več slišijo o Diesterwegu, kakor o Kellnerju, naj za spremembo slišijo tudi kaj katoliškega. Da ravno katoliška cerkev odredila je in še sedaj odreja slavne pedagoge, kakoršnjih nobena ločina, nobeno verospoznanje odrejata ne more. Pozor toraj, katoliški učitelji in pedagogi, kdo vam je vzor!

Telegrami.

Dunaj, 23. febr. Poslanska zbornica. Preden se je pričel dnevni red, poprime ministerski predsednik Taaffe za besedo rekoč: „Ministerstvo se odločno zabranjuje proti

nekvalifikovanim napadom, kakoršni so nanj leteli v poslednjih sejah, ter pričakuje, da če bi imeli poslanci na podlagi tvarine ministerstvu ali posamičnim članom njegovim res kaj očitati, se bodo tudi takoj poslužili pravice, ki jo jim pripuščata postava o ministerski odgovornosti. Nasprotno pa sme tudi vlada zahtevati zarad varstva svoje časti in dostojanstva, da se mora poslovanjski red v tak tir spraviti, da ministersvo in posamični člani njegovi ne bodo razpostavljeni sumničanju in zasramovanju. Vlado k tej izjavi nagiba tudi skrb za vspešno delovanje državnega zbora“. (Glasno odobravanje na desni).

Budapešt, 22. febr. Budgetna postava za leto 1886 sprejela se je v poslaniški zbornici z veliko večino.

Beligrad, 22. febr. Garašanin je dal Mijatoviču oblast, da sme predložiti načrt, po katerem bi imela mirovna pogodba le eden član in ta bi bil, da se zopet napravi položaj, kakoršen je bil pred napovedano vojsko t. j. pred 14. novembrom.

Pariz, 23. febr. Princ Napoleon poslal je lastnoročno pismo kamori, v katerem ji očita, da postavo o izgonu princev sodnija dopolnjuje s policijo, ker Napoleonovske prince v eno vrsto stavi z bourbonskimi. Dalje pravi, da pripoznava republiko, ako jo narod postavi potom volilne pravice, sedanja republika pa ni drugega nego čisto navadna oligarhija, katero bo preosnovati treba, ne pa strmoglaviti. Narod naj si sam voli poglavarja.

Tujci.

21. febr.

Pri **Matiču**: Zehler, Kantor, Kolinek, trgovci, z Dunaja. — Mihael Požek, dijak, iz Trsta. — Janez Roschitsch, blagajnik, iz Orahovice. — Moline, fabrikant, iz Tržiča.

Pri **Stonu**: Pavel pl. Landwurst, fabrikant, iz Berolina. — Ignacij Klinger, trgovec, z Dunaja. — Henrik Bothe, trg. pot., iz Grada. — Alf. Bayer, arhitekt, iz Reke. — Primož Dolar, učitelj, iz Mokronoga.

Pri **Bavarskem dvoru**: Jurij Voest, trg. pot., z Dunaja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Terezija Strauss, zasebnica, iz Reke. — Tschumm, arhitekt, iz Tržiča.

Pri **Vrantu**: Leopold Singer, iz Grada. — Janez Singer, trgovec, iz Idrije. — Fleš in Pele, posestnika, iz Ribnice.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

23. februarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	86 gl. 20 kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	86 „ 30 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	113 „ 75 „
Papirna renta, davka prosta	102 „ 10 „
Akcije avstr.-ogerske banke	870 „ — „
Kreditne akcije	299 „ 20 „
London	126 „ 35 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	10 „ 02 1/2 „
Ces. cekini	5 „ 96 „
Nemške marke	61 „ 85 „

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Močvina na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. zjut.		738.77.	+ 0.6	sl. svz.	sneg	1.30
22. 2. u. pop.		739.44	+ 3.0	sl. svz.	oblačno	snega
9. u. zveč.		740.40	+ 1.4	sl. svz.	oblačno	

Še vedno oblačno in južno. Zvečer je naletaval sneg. Srednja temperatura +1.7° C., za 2.0° C. nad normalom.

Služba

organista (cecilijanca) in cerkvenika

se oddaja pri sv. Duhu nad Krškimi o sv. Jurji tekočega leta. (1)

Homeriana-čaj,

po zdravnikih priporočeno, izvrstno sredstvo proti boleznim na plučih in na vratu (jetiki, nadihi in boleznim v krlju [Kehlkopf]).

Iznenadljivi so vspehi! (18)

Knjžica o tem razpošilja se zastonj.

Zavitek čaja velja 1 marko 20 vinarjev.

Edino pravega ima

A. Wolfsky,

Berlin N., Weissenburger-Strasse Nr. 79.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.